

20242113679

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 427 став (1) и член 438 алинеја 9), а во врска со член 26 став (5), член 30 став (4), член 36 став (4), член 37 став (9), член 39 став (5), член 41 став (9) и член 48 став (2) од Законот за финансиски инструменти („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 66/2024), Комисијата за хартии од вредност на седницата одржана на ден 4.10.2024 година го донесе следниот

ПРАВИЛНИК¹ ЗА НАЧИНОТ НА РАБОТА НА ИНВЕСТИЦИСКОТО ДРУШТВО

Предмет на уредување

Член 1

Со Правилникот за начинот на работа на инвестициско друштво (во понатамошниот текст: Правилник) се уредуваат:

- а) општите организациски услови за вршење на инвестициски услуги и активности и внатрешното управување;
- б) начинот на извршување на функцијата на внатрешна контрола во инвестициското друштво (функција за следење на усогласеноста на работењето на инвестициското друштво со релевантните прописи, функција за управување со ризици и функција на внатрешна ревизија);
- в) политиката и забраните за вршење на сопствени трансакции на релевантните лица;
- г) содржината на политиката за управување со судири на интереси во инвестициското друштво;
- д) организациски барања поврзани со одделни инвестициони услуги и активности кои ги врши инвестициското друштво;
- ѓ) начинот на водење и чување, содржината и формата на евиденцијата и деловната документација поврзана со услугите, активностите и трансакциите коишто ги врши и другата административна и деловна документација;
- е) посебните услови за воспоставување, водење и одржување ефективна писмена политика за евидентирање на телефонската и електронската комуникација.

Подрачје на примена

Член 2

(1) Одредбите од овој Правилник се применуваат и на банки (кредитни институции) кои извршуваат инвестициски услуги и активности и помошни услуги и на друштва за управување со отворени и затворени инвестициски фондови (во понатамошниот текст: друштва за управување) кои извршуваат услуги на инвестициско советување и управување со портфолио од член 6 став (2) и став (4) од Законот за финансиски инструменти (во понатамошниот текст: Законот) во делот во кој ги извршуваат наведените услуги и активности.

¹Со овој Правилник се врши усогласување со член 22, член 29, членовите 34-43 и членовите 72-75 од Регулативата 2017/565 на Комисијата од 25 април 2016 година за дополнување на Директивата 2014/65/EУ на Европскиот парламент и на Советот за организациски барања и работни услови за инвестициски фирми и дефинирани изрази за целите на таа директива CELEX бр.32017R0565.

(2) Одредбите од овој Правилник на соодветен начин се применуваат и на филијала на инвестициско друштво од земја членка на ЕУ со одобрение за работа од Комисијата за надзор на пазарот на капитал на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст Комисија) и на филијала на инвестициско друштво од трета земја со одобрение за работа од Комисијата.

I. Општи организациски услови за работење на инвестициско друштво

Општи организациски услови

Член 3

(1) Инвестициското друштво во текот на своето работење е должно во секој момент да ги исполнува организациските услови од член 26 од Законот и овој Правилник, имајќи ја предвид природата, сложеноста на работењето, како и опфатот и комплексноста на инвестициските услуги и активности и на помошните услуги кои ги врши.

(2) Инвестициското друштво е должно:

а) да воспостави организациска структура со која на јасен и недвосмислен начин се дефинира однесувањето на одлуки, одговорноста за тие одлуки и начинот на известување;

б) да обезбеди дека сите релевантни лица се запознаени со постапките кои се должни да ги применуваат за правилно извршување на нивните должности и одговорности;

в) да воспостави, спроведува и редовно ажурира соодветен систем на внатрешна контрола кој обезбедува почитување на интерните одлуки и постапки на сите нивоа на управување на инвестициското друштво;

г) да пропише правила за однесување на вработените кога купуваат и продаваат финансиски инструменти за сопствена сметка и

д) да пропише кои податоци од работењето се сметаат за деловна тајна и начин на заштита на тие податоци.

(3) Банките (кредитните институции) кои извршуваат инвестициски услуги и активности и помошни услуги, покрај општите организациски услови од став 1 на овој член, се должни во општите акти да определат начин на функционално разграничување помеѓу организацискиот дел на банката (кредитната институција) кој извршува инвестициски услуги и активности и помошни услуги и останатите делови на банката (кредитната институција), со цел спречување на недозволен проток на доверливи податоци и информации и судир на интереси помеѓу банката (кредитната институција) и нејзините вработени.

(4) Инвестициското друштво може да извршува инвестициски услуги и активности од член 5 од Законот за финансиски инструменти доколку ги исполнува условите за кадровска, организациона и за техничка оспособеност пропишани со овој Правилник и подзаконскиот акт за признати квалификации, вклучувајќи и поседување на систем за обработка на податоци и доколку обезбедува континуитет во извршувањето на овие услуги и активности.

Организациски услови при извршување на услугата управување со портфолио и инвестициско советување

Член 4

(1) Инвестициското друштво е должно да обезбеди соодветна кадровска оспособеност за извршување на инвестициските услуги управување со портфолио и инвестициско советување.

(2) Се смета дека инвестициското друштво е соодветно кадровски оспособено доколку има вработено посебно лице за извршување наинвестициските услуги управување со портфолио и инвестициско советување кое ги исполнува условите определени со Законот и подзаконскиот акт за признати квалификации.

Сметководствени политики и постапки

Член 5

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, документира, применува и редовно да ги ажурира сметководствените политики и постапки, кои овозможуваат навремено доставување на финансиските извештаи во согласност со Законот и со другите релевантни подзаконски акти, а кои обезбедуваат вистинит и реален приказ на финансиската состојба на инвестициското друштво и кои се во согласност со сметководствените стандарди и правила.

(2) Инвестициското друштво е должно водењето на деловните книги и составувањето на финансиските извештаи да ги врши во согласност со Законот и со прописите со кои се уредува водењето на сметководството.

Информациони системи

Член 6

(1) Информациониот систем на инвестициското друштво мора да биде доверлив, ефикасен и безбеден, како и да обезбеди заштита на личните податоци во согласност со обемот и сложеноста на услугите и активностите кои ги врши друштвото.

(2) Инвестициското друштво е должно да обезбеди ефикасен надзор и заштита на информациониот систем, кои мора да обезбедат безбедност, целосност и доверливост на податоците, а особено е должно да обезбеди:

а) заштита на хардверот и софтверот од неовластен пристап до податоците преку детален мониторинг (постапки за регистрација, анализа и контрола на секоја активност во системот), контрола на пристап преку доделување на овластување и авторизација на корисникот;

б) соодветна обука на вработените во врска со користење на тој систем и постапките за негова заштита;

в) само овластени лица, за кои инвестициското друштво води посебна евиденција, да имаат пристап до информациониот систем и можност за внесување, менување и користење на податоци;

г) секое лице кое има пристап до работната станица да има посебно корисничко име и лозинка и пристап само до функциите кои се неопходни за извршување на неговата работа, при што едно корисничко име и лозинка може да се користи само од тоа лице;

д) во информациониот систем да се внесуваат само податоците кои се одобрени на начин пропишан со актите на инвестициското друштво;

ѓ) во информациониот систем да се внесени сите податоци чиј внес е одобрен и

е) редовно да се врши проверка на точноста на внесените податоци.

(3) Изводите од информациониот систем на инвестициското друштво мора да содржат датум и време на составување и потпис на овластеното лице.

Политика за обезбедување на континуитет во работењето

Член 7

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведува и одржува соодветна пишана политика за континуитет во работењето на информациониот систем, а особено да обезбеди:

а) заштита на системот со хардверски и софтверски решенија, сигурни системи за непрекинато напојување, резервни телекомуникациски врски и уреди;

б) доверливост на информациониот систем со истовремено креирање на дупликат податоци на серверите и обезбедување на резервен сервер и составување на најмалку две копии од податоците на крајот на секој работен ден, при што една копија се чува во службените простории, а друга копија се чува на резервна локација.

(2) Политиката од став (1) на овој член треба да содржи и мерки кои ќе обезбедат континуитет на деловното работење во вонредни околности, кои вклучуваат навремено воспоставување на функциите и пристапот до информации и навремено продолжување на извршувањето на услугите и активностите доколку во вонредните околности не е можно непречено работење.

Заштита на клиенти

Член 8

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведува и одржува ефикасни и транспарентни политики и постапки за управување и решавање на жалбите и поплаките на клиентите, односно потенцијалните клиенти во согласност со член 28 од Законот.

(2) Инвестициското друштво води евиденција за примените жалби и поплаки и активностите кои се преземени за нивно решавање.

(3) Политиките за управување и решавање на жалбите и на поплаките на клиентите мора да овозможат јасни, точни и ажурирани информации за постапките за решавање на жалбите и на поплаките. Политиките за управување со жалбите и со поплаките на клиентите треба да се одобрени од органот на управување на друштвото.

(4) Инвестициското друштво е должно јавно да го објави процесот на решавање на жалбите и поплаките којшто вклучува информации за политиките за управување и решавање на жалбите и поплаките и контакт податоци за одговорното лице за управување со жалбите и со поплаките. Информациите за политиките за управување и решавање на жалбите и поплаките и одговорното лице за управување со жалбите со поплаките се даваат на клиентите или потенцијалните клиенти, на нивно барање или при издавање на потврда за прием на жалбата или на поплаката.

(5) Инвестициското друштво назначува лице одговорно за разгледување на жалбите и на поплаките. Ова лице може истовремено да ја врши и функцијата за следење на усогласеноста на работењето на друштвото со прописите.

II. Функција на внатрешна контрола

Опфат на внатрешната контрола

Член 9

Во рамки на функцијата на внатрешна контрола, а притоа имајќи ги предвид видот, обемот и сложеноста на услугите и активностите кои ги врши инвестициското друштво е должно да воспостави функција на внатрешна контрола која е составена од следните функции:

- 1) функција за следење на усогласеноста на работењето на инвестициското друштво со релевантните прописи;
- 2) функција за управување со ризици и
- 3) функција на внатрешна ревизија.

Функција за следење на усогласеноста на работењето со релевантните прописи

Член 10

(1) Инвестициското друштво воспоставува, спроведува и применува соодветни политики и постапки чија цел е идентификување на евентуалниот ризик од неисполнување на обврските кои произлегуваат од Законот, како и на поврзаните ризици и воспоставува соодветни мерки и постапки со цел сведување на тие ризици на најмала можна мерка.

(2) Инвестициското друштво, со цел спроведување на надзорот на политиките и постапките од член 30 став (1) и (2) од Законот, воспоставува трајна и ефикасна функција за следење на усогласеноста на работењето на инвестициското друштво со релевантните прописи (во понатамошниот текст: функција за следење на усогласеноста).

(3) Функцијата за следење на усогласеноста е независна функција која ги има следните надлежности:

а) трајно следење и редовна проценка на соодветноста и ефикасноста на мерките, политиките и постапките кои се воспоставени во согласност со став (1) на овој член и преземените активности за отстранување на евентуалните недостатоци во исполнувањето на обврските;

б) давање на совети и помош на релевантните лица кои се надлежни за извршување на инвестициските услуги и активности, за потребите на исполнување на обврските на инвестициските друштва кои произлегуваат од Законот;

в) известување на органот на управување, најмалку еднаш годишно, за спроведувањето и ефикасноста на целокупното надзорно опкружување за инвестициски услуги и активности, за утврдените ризици, за известувањето во врска со решавањето на жалбите и поплаките, како и за искористените правни лекови или оние кои ќе се искористат;

г) следење на функционирањето на процесот на решавање на жалбите и поплаките и давање третман на жалбите и на поплаките на извор на релевантни информации во контекст на општата надлежност за следење.

(4) Заради постапување согласно став (3) точки а) и б) од овој член, функцијата за следење на усогласеноста спроведува пишана проценка врз основа на која ќе воспостави програма за следење заснована на ризик, која ги зема предвид сите подрачја на инвестициските услуги, активности и релевантните помошни услуги на инвестициското друштво, вклучувајќи и релевантни информации прибрани од следење на процесот на решавање на жалбите и на поплаките. Со програмата за следење се утврдуваат приоритети условени од проценката на ризикот од неусогласеност со кои се обезбедува сеопфатно следење на ризикот од неусогласеност.

(5) За да се овозможи соодветно и независно извршување на функцијата за следење на усогласеноста, инвестициското друштво треба да го обезбеди исполнувањето на следните услови:

а) функцијата за следење на усогласеноста да има соодветни овластувања, ресурси и компетентност, како и пристап до сите релевантни информации;

б) органот на управување го именува и разрешува лицето кое ја извршува функцијата за следење на усогласеноста, кое е одговорно за вршење на оваа функција и за известување за усогласеност согласно овој Правилник;

в) функцијата за следење на усогласеноста веднаш го известува органот на управување во случај на откривање на значителен ризик од неисполнување на обврските на инвестициското друштво кои произлегуваат од Законот;

г) релевантните лица кои се вклучени во извршување на функцијата за следење на усогласеноста не се вклучени во извршување на услугите и активностите кои ги следат;

д) методот на определување на платата на релевантните лица кои се вклучени во извршување на функцијата за следење на усогласеноста не ја загрозува нивната објективност, ниту пак е веројатно дека ќе ја загрози.

(6) По исклучок, инвестициското друштво од член 9 став (6) алинеи б) и в) од Законот не е должно да го почитува став (5) точки г) или д) од овој член, доколку е во можност да докаже дека со оглед на природата, обемот и сложеноста на работењето, како и природата и обемот на инвестициските услуги и активности, почитувањето на условите од став (5) точки г) или д) не е сразмерно и дека ефективно се извршува функцијата за следење на усогласеноста. Во тој случај, инвестициското друштво спроведува проценка дали е загрозувана ефикасноста на функцијата за следење на усогласеноста, која се ревидира на редовна основа.

Извештај на функцијата за следење на усогласеноста

Член 11

(1) Лицето одговорно за извршување на функцијата за следење на усогласеноста е должно во согласност со одредбите од член 29 ставови (2) и (3) од Законот, да изработи и да достави на високото раководство и на лицата кои ја извршуваат надзорната функција, кога е применливо, најмалку еднаш годишно извештај за работа на функцијата за следење на усогласеноста, во форма и рокови пропишани со интерните акти на инвестициското друштво, а во согласност со овој член.

(2) Извештајот за работа на функцијата за следење на усогласеноста од став (1) на овој член го содржи најмалку следното:

а) извештај за остварување на годишниот план за работа;

б) список на извршени планирани и вонредни работи;

в) список на планирани, а неизвршени работи и причини за неизвршување на планот;

г) резиме на најважните факти утврдени во извршените контроли, ревизии и/или останати работи;

д) извештај за извршување на предлозите, препораките и мерките за отстранување на неправилности и незаконитости, како и на недостатоците и слабостите утврдени при контролите и причините за нивно неизвршување;

ѓ) извештај за адекватноста на функционирањето на системот за постапување по жалби и поплаки и позначајни жалби и поплаки кои може да укажуваат на материјален ризик од неусогласеност;

е) извештај за системот на управување со производите, кога е применливо и во соодветен обем;

ж) извештај за ревизија на квалификациите на овластените лица согласно со подзаконскиот акт за признати квалификациикога ревизијата е доделена на функцијата за следење на усогласеноста;

з) извештај од анализата на жалбите и поплаките и начините на решавање на жалбите и на поплаките;

с) општа оценка за усогласеноста на инвестициското друштво со обврските пропишани со Законот и со подзаконските акти донесени од Комисијата.

(3) Извештајот од став (1) на овој член го потпишува лицето именувано за извршување на функцијата за следење на усогласеноста.

(4) Инвестициското друштво е должно да го достави извештајот од став (1) на овој член од Комисијата најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

(5) Извештајот за функцијата за следење на усогласеноста на банка (кредитна институција) и друштво за управување кои имаат одобрение за вршење на услуги од член 5 од Законот, покрај содржината пропишана со законот со кој се уредува основањето и работењето на банките (кредитните институции) или на друштвата за управување, задолжително ја вклучуваат и содржината од став (2) на овој член која се однесува на работата на функцијата за следење на усогласеноста во делокругот на должностите од член 30 став (1) од Законот и истата се во обврска да ја достават до Комисијата во рокот пропишан со став (4) од овој член.

Функција за управување со ризици

Член 12

(1) Инвестициското друштво е должно, во согласност со член 31 од Законот, да воспостави, применува и редовно да ги ажурира системите за управување со ризици, соодветно на природата, обемот и сложеноста на своето работење.

(2) Системите од став (1) на овој член мора да вклучуваат:

а) стратегии, политики, постапки и мерки за управување со ризици (стратегија за идентификување и управување со ризиците, вклучувајќи го и ризикот од спречување перење пари и финансирање на тероризам, со изјава за прифатливото ниво на ризик на инвестициското друштво и мерките за прилагодување на проценетите ризици со прифатливото ниво на ризик кое инвестициското друштво е подготвено да ги прифати);

б) организациона шема со дефинирани овластувања и одговорности за управување со ризици;

в) процес на управување со ризици и

г) ефикасен систем за управување со ризици.

(3) Инвестициското друштво е должно да ја следи и оценува соодветноста, сеопфатноста и ефикасноста на усвоените стратегии, политики и постапки за управување со ризици, како и соодветноста и ефективноста на предвидените мерки со цел елиминирање на можни недостатоци во стратегиите, политиките и постапките за управување со ризици, вклучително и пропустите на релевантните лица.

(4) Инвестициското друштво, според потребата и соодветно на природата, обемот и сложеноста на своето работење, како и природата и обемот на инвестициските услуги и активности кои ги извршува во текот на своето работење, воспоставува и одржува функција за управување со ризици која е независна и во чии рамки се извршуваат активностите од член 31 став (2) од Законот.

(5) По исклучок од став (4) од овој член, инвестициското друштво е должно да постапи согласно член 31 став (3) од Законот.

(6) Функцијата за управување со ризици е должна во согласност со одредбите од член 29 ставови (2) и (3) од Законот, да изработи и достави на високото раководство и на лицата кои ја извршуваат надзорната функција, кога е применливо, најмалку еднаш годишно, извештај за вршење на функцијата на управување со ризици, во кој посебно се наведува дали во случај на евентуални недостатоци се преземени соодветни мерки за нивно отстранување или надминување.

Функција на внатрешна ревизија

Член 13

(1) Инвестициското друштво назначува внатрешен ревизор, а според потребата и со оглед на природата, обемот и сложеноста на работењето, како и природата и обемот на инвестициските услуги и активности кои ги извршува во текот на своето работење, воспоставува посебна и независна функција на внатрешна ревизија од останатите функции и активности на инвестициското друштво.

(2) Функцијата на внатрешна ревизија ги има следните надлежности:

а) воспоставување, спроведување и ажурирање на план за ревизија, со цел да се испита и процени соодветноста и ефикасноста на системот, механизмите и на мерките за внатрешна контрола на инвестициското друштво;

б) давање препораки врз основа на резултатот од извршената ревизија во согласност со точка а) на овој став и вршење проверка на усогласеноста со овие препораки;

в) известување најмалку еднаш годишно на високото раководство и на лицата кои ја извршуваат надзорната функција, за мерките и активностите кои ги презела.

(3) Инвестициското друштво може да го довери вршењето на функцијата на внатрешна ревизија на друго лице кое не вршелоревизија на финансиските извештаи на инвестициското друштво во претходните три години пред ангажирањето како внатрешен ревизор.

(4) Внатрешниот ревизор од став (1) на овој член е должен да изготви ревизорски извештај во писмена форма за секоја извршена ревизија.

(5) Ревизорскиот извештај од став (4) на овој член содржи вовед, опис на системот/процесот и наоди и препораки.

(6) Воведот задолжително ги содржи следните елементи:

а) основ за спроведување на ревизијата;

б) предмет и опфат на ревизијата;

в) цел на ревизијата;

г) краток опис на користената ревизорска методологија;

д) податоци за претходни ревизорски извештаи.

(7) Описот на системот/процесот го опишува системот/процесот во моментот на ревизијата.

(8) Наодот содржи:

а) проблеми или слабости идентификувани при внатрешната ревизија;

б) причина за проблемот или слабоста;

в) ефект (постојните или потенцијалните последици од проблемот или слабоста, доколку е можно квантифицирани);

г) краток заклучок.

(9) Препораките треба да ги исполнуваат следните услови :

а) да се засновани на сигурни информации;

б) да се однесуваат на причината на проблемите, а не на симптомите;

в) прецизно да опишуваат кои мерки треба да се преземат;

г) да бидат јасни, концизни, едноставни и остварливи и

д) да содржат предлог кој треба да е одговорен за преземање на активностите.

III. Политика и забрани за вршење на сопствени трансакции

Политика за вршење на сопствени трансакции

Член 14

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведе и одржува соодветни политики кои обезбедуваат дека работењето на друштвото, неговите релевантни лица и вработените е во согласност со член 36 од Законот.

(2) Инвестициското друштво е должно со политиката да му забрани на релевантното лице да ги извршува следните активности:

а) да склучува сопствени трансакции доколку склучувањето на таквата трансакција:

- вклучува злоупотреба или откривање на внатрешни информации во смисла на член 363 од Законот или други доверливи информации кои се однесуваат на клиентот или трансакциите со клиентот или за сметка на клиентот;

- склучувањето на таквата трансакција е во судир или има веројатност да биде во судир со обврските на инвестициското друштво врз основа на Законот;

б) советување или убедување на некое друго лице да склучи трансакција со финансиски инструменти на начин кој ги надминува овластувањата на релевантното лице или е надвор од одредбите на договорите за давање на услуги;

в) откривање на било кој податок или мислење на друго лице, освен во рамките на редовното овластување или во рамки на договорите за давање на услуги, ако релевантното лице знае или би требало да знае дека како последица на тоа откривање, другото лице ќе преземе или веројатно ќе преземе некој од следниве чекори:

- ќе склучи трансакција со финансиски инструменти;

- ќе советува или убедува друго лице да склучи ваква трансакција.

Сопствени трансакции

Член 15

(1) Инвестициското друштво е должно да пропише, применува и редовно да ги ажурира соодветните мерки со кои се спречува превземање на забранети активности, утврдени со член 36 од Законот и овој Правилник, од страна на релевантното лице кое:

а) учествува во активности кои можат да доведат до судир на интерес;

б) врз основа на активностите кои ги извршува во име, односно за сметка на инвестициското друштво, има пристап до внатрешни или други доверливи информации кои се однесуваат на клиентот или на трансакции со клиентот или за сметка на клиентот.

(2) Инвестициското друштво е должно да обезбеди дека:

а) на секое релевантно лице му се познати ограничувањата поврзани со сопствените трансакции и мерките на инвестициското друштво кои се однесуваат на сопствените трансакции и обврската за обелоденување;

б) веднаш и без одлагање да е известно за сите сопствени трансакции склучени од страната на релевантно лице, или по пат на известување за таа трансакција или преку други постапки кои на инвестициското друштвото овозможуваат да го утврди постоењето на сопствени трансакции;

в) лицето кое ги извршува пренесените работи на инвестициското друштво, води евиденција за сите сопствени трансакции на релевантните лица кои при извршувањето на своите активности можат да дојдат до внатрешни информации, како и дека истото е должно на барање на инвестициското друштво да ги достави податоците за сопствени трансакции без одлагање;

г) се води евиденција за сите сопствени трансакции, а кои мораат претходно да ги содржат сите одобренија или забрани во врска со сопствените трансакции.

(3) Одредбите од член 14 и од ставовите (1) и (2) на овој член не се применуваат на сопствени трансакции:

а) кои се извршени врз основа на услугата управување со портфолио на дискрециона основа, во рамките на која не постои претходна комуникација во врска со трансакцијата помеѓу овластеното лице за управување со портфолио и релевантното лице или друго лице за чија сметка е извршена трансакцијата;

б) со удели во отворени инвестициски фондови или алтернативни инвестициски фондови кои ги исполнуваат условите утврдени со законот со кој се уредуваат инвестициските фондови, доколку релевантното лице или друго лице за чија сметка е извршена трансакцијата не се вклучени во управувањето со отворениот инвестициски фонд или алтернативниот инвестициски фонд;

в) со удели во субјекти за заеднички вложувања на кои се применуваат прописите на држава членка на Европската унија врз основа на кои за нивниот имот се бара истоветно ниво на поделба на ризикот, доколку релевантното лице или друго лице за чија сметка е извршена трансакцијата не се вклучени во управувањето со тој субјект.

IV. Политика за управување со судир на интереси

Судир на интереси

Член 16

Инвестициското друштво е должно да го организира своето работење на начин кој овозможува сведување на најмала можна мера на судирот на интереси, кој може да се појави при вршењето на услугите и да им наштети на интересите на клиентите, помеѓу:

а) интересите на инвестициското друштво, вклучувајќи го органот на управување, органот на надзор, високото раководство, вработените, врзаните агенти и секое лице кое по пат на контрола директно или индиректно е поврзано со друштвото или со сите претходно наведени лица од една страна, и интересите на клиентите на инвестициското друштво од друга страна и

б) интересите на клиентите на инвестициското друштво меѓусебно.

Критериуми за идентификување на судир на интереси

Член 17

Инвестициското друштво е должно, при утврдување на судирот на интереси кој може да им наштети на интересите на клиентите, да го земе во предвид фактот дали инвестициското друштво, релевантните лица или лицата кои директно или индиректно се поврзани со нив, при вршењето на услугите или од други причини:

а) можат да остварат финансиска добивка или да избегнат финансиска загуба на штета на клиентот;

б) имаат интерес или корист од извршување на услугата или извршената трансакција за сметка на клиентот, кои се разликуваат од интересот на клиентот;

в) имаат финансиски или друг мотив да ги фаворизираат интересите на друг клиент или група клиенти на штета на интересите на клиентот;

г) извршуваат иста дејност како и клиентот;

д) примаат или ќе примат награда од лица кои не се клиенти во врска со услугата која ја вршат за клиент, во форма на пари, стоки, услуги или друга корист, а што не е вообичаена провизија или надомест за таа услуга.

Содржина на политиката за управување со судир на интереси

Член 18

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведува и да одржува ефективна политика за управување со судир на интереси согласно член 37 од Законот.

(2) Политиката за управување со судир на интереси од став (1) на овој член го вклучува следново:

а) идентификација на околностите кои претставуваат или може да доведат до судир на интереси, а кои создаваат ризик од настанување на штета на интересите на еден или повеќе клиенти, со наведување на поединечни инвестициски услуги и активности или помошни услуги извршени од страна на инвестициското друштво или во име на инвестициското друштво;

б) постапките кои инвестициското друштво мора да ги почитува и мерките кои треба да се преземат заради спречување на таквиот судир на интерес или управување со судирот на интереси.

(3) Инвестициските друштва обезбедуваат дека известувањето на клиентите од член 37 став (6) од Законот е крајна мерка која се користи само доколку ефикасните организациони и административни мерки кои ги воспоставило инвестициското друштво заради спречување или управување со судир на интереси од член 37 став (5) од Законот не се доволни во разумна мерка да обезбедат спречување на ризикот од настанување на штета на клиентите.

(4) Инвестициските друштва најмалку еднаш годишно ја проценуваат и преиспитуваат политиката за управување со судир на интереси и преземаат соодветни мерки за отстранување на евентуалните недостатоци.

(5) Честото користење на известувањето на клиентите од член 37 став (6) од Законот се смета за недостаток на политиката за управување со судир на интереси.

Независност при управувањето со судирот на интереси

Член 19

(1) Со утврдувањето на постапките и мерките од член 18 став (2) алинеја б) од овој Правилник, инвестициското друштво е должно да обезбеди дека релевантните лица, вклучени во различни деловни активности кои создаваат судир на интереси од член 18 став (2) алинеја а) од овој Правилник, ги извршуваат тие активности со степен на независност кој е соодветен на големината и активностите на инвестициското друштво и на групацијата на која и припаѓа, како и на ризикот од настанување на штета за интересите на клиентите.

(2) За да се обезбеди потребниот степен на независност утврден во став (1) од овој член, постапките и мерките од член 18 став (2) алинеја б) од овој Правилник треба да содржат:

а) ефикасни постапки за спречување или контрола на размената на информации помеѓу релевантните лица вклучени во активности кај кои е присутен ризик од судир на интереси, кога размената на такви информации би можела да им наштети на интересите на еден или повеќе клиенти;

б) посебен надзор над релевантните лица чии главни функции вклучуваат извршување на активности за сметка на клиенти или вршење на услуги за клиентите чии интереси може да бидат во судир или кои на друг начин претставуваат различни интереси кои би можеле да бидат во судир, вклучувајќи ги и интересите на инвестициското друштво;

в) отстранување на било каква директна поврзаност помеѓу политиката на наградување на релевантните лица кои во најголем дел извршуваат една активност и политиката на наградување или приходи кои ги оствариле други релевантни лица кои во најголем дел извршуваат друга активност во случај кога во врска со тие активности може да настане судир на интереси;

г) мерки за спречување или ограничување било кое лице да оствари несоодветно влијание врз начинот на кој релевантните лица ги извршуваат инвестициските или помошни услуги или ги извршуваат активностите;

д) мерки за спречување или контролирање на истовременото или последователното учество на релевантните лица во различни инвестициски или помошни услуги или активности, каде што таквото учество може да има негативно влијание на управувањето со судир на интереси.

(3) Инвестициското друштво води и редовно ја ажурира евиденцијата за сите видови инвестициски, односно помошни услуги или инвестициски услуги што ги врши инвестициското друштво или друго лице во име на инвестициското друштво, во кои настанал конфликт на интереси што може да доведе до ризик од настанување на штета на интересите на еден или повеќе клиенти или, во случај на тековна услуга или активност, може да настане конфликт на интереси.

(4) Високото раководство добива редовно, а најмалку еднаш годишно, писмени извештаи за ситуациите од став (3) на овој член.

V. Организациски барања поврзани со одделни инвестициски услуги и активности кои ги врши инвестициското друштво

Инвестициско истражување и маркетинг комуникации

Член 20

(1) Во смисла на член 21 од овој Правилник, „инвестициско истражување“ е истражување или друг вид на информација што содржи експлицитна или имплицитна препорака или предлог во врска со инвестициска стратегија која се однесува на еден или повеќе финансиски инструменти или издавачи на финансиски инструменти, вклучително и секое мислење во врска со тековната или идната вредност или цена на таквите инструменти, наменети за дистрибутивни канали или за јавноста, а во врска со кои мора да се исполнат следните услови:

а) истражувањето или информацијата се означени или опишани како инвестициско истражување или со слични термини или на друг начин се претставени како објективно или независно објаснување за предметот содржан во препораката;

б) доколку предметната препорака е изработена од инвестициско друштво за клиентот, таа не претставува давање на услуга на инвестициско советување во смисла на Законот.

(2) Препораката од член 3 став (1) точка 33 од Законот која не ги исполнува условите од став (1) на овој член се смета за маркетинг комуникација во смисла на одредбите на Законот, а инвестициските друштва кои ја изработуваат или дистрибуираат препораката мора јасно да наведат дека се работи за маркетинг комуникација.

(3) Инвестициското друштво обезбедува секоја таква препорака да содржи јасно наведена изјава (или во случај на вербална препорака, изјава со ист ефект) дека не е подготвена во согласност со законските барања чија цел е потврдување на независноста на инвестициското истражување. и дека не е предмет на каква било забрана за тргување пред дистрибуцијата на инвестициското истражување.

Организациони барања поврзани со инвестициско истражување и маркетинг комуникации

Член 21

(1) Инвестициското друштво кое изработува или подготвува за изработка инвестициско истражување кое е наменето или веројатно ќе биде дополнително доставено до клиентите на инвестициското друштво или јавноста, врз основа на сопствена одговорност или врз основа на одговорност на член на групата, е должно да обезбеди спроведување на сите мерки од член 19 став 2 од овој Правилник во врска со инвестициските советници кои се вклучени во подготовка на инвестициското истражување и други релевантни лица чии одговорности или деловни интереси можат да дојдат во судир со интересите на лицата на кои им се дистрибуира инвестициското истражување.

(2) Обврската од став (1) на овој член се применува и при изработката на препораката од член 20 став (2) од овој Правилник.

(3) Инвестициските друштва од став (1) на овој член мора да имаат воспоставено мерки чија цел е обезбедување дека се исполнети следните услови:

а) инвестициските советници и другите релевантни лица не преземаат лични трансакции или не тргуваат во име на кое било друго лице, вклучително и инвестициското друштво, освен како поддржувачи на пазарот кои дејствуваат во добра верба и во текот на вообичаеното одржување на пазарот или кога извршуваат самоиницијативен налог на клиентот, со финансиски инструменти на кои се однесува инвестициското истражување или со било кои поврзани финансиски инструменти, доколку имаат сознанија за веројатниот временски период или содржината на инвестициското истражување што не е јавно достапно или не е достапно за клиентите и не може лесно да се извлече од достапните информации, сè додека примателите на инвестициското истражување не добијат разумна можност да дејствуваат врз основа на таквото истражување;

б) во околности кои не се опфатени со точка а) од овој став, инвестициските советници и сите други релевантни лица кои учествуваат во изработката на инвестициското истражување не преземаат лични трансакции со финансиски инструменти на кои се однесува инвестициското истражување или со било кои поврзани финансиски инструменти, спротивно на важечките препораки, освен во исклучителни околности и со претходна согласност на лицата кои извршуваат правни работи или ја извршуваат функцијата за следење на усогласеноста во инвестициското друштво;

в) инвестициските советници кои учествуваат во изработката на инвестициското истражување се физички одвоени од други релевантни лица чии одговорности или деловни интереси може да дојдат во судир со интересите на лицата на кои им се дистрибуира инвестициското истражување или, кога тоа не се смета за соодветно за големината и организацијата на друштвото и природата, обемот и сложеноста на деловното работење, се воспоставуваат и спроведуваат соодветни алтернативни пречки за пристап до информации;

г) инвестициското друштво, инвестициските советници и другите релевантни лица кои учествуваат во изработката на инвестициското истражување не прифаќаат дополнителни стимулации од лица кои имаат значителен интерес во предметот на инвестициското истражување;

д) инвестициското друштво, инвестициските советници и другите релевантни лица кои учествуваат во изработката на инвестициското истражување не им ветуваат позитивен резултат од истражувањето на издавачите;

ѓ) пред дистрибуцијата на инвестициското истражување, на издавачите, релевантните лица кои не се инвестициски советници и на други лица не им е дозволено да го прегледаат нацртот на инвестициското истражување за целите на проверка на фактите или за која било друга цел, освен за целта на проверка на усогласеноста со правните обврски на компанијата, во случај кога нацртот содржи препорака или целна цена.

(4) Во смисла на став (3) точки а) и б) на овој член, „поврзан финансиски инструмент“ е финансиски инструмент на чија цена директно влијае движењето на цената на друг финансиски инструмент кој е предмет на инвестициското истражување и кој вклучува деривативен финансиски инструмент на тој друг финансиски инструмент.

(5) Инвестициските друштва кои на јавноста или на клиентите дистрибуираат инвестициско истражување изработено од друго лице се изземени од примената на одредбите од став (1) на овој член доколку се исполнети следниве критериуми:

а) лицето кое го изработува инвестициското истражување не е член на групацијата на која припаѓа инвестициското друштво;

б) инвестициското друштво не врши значајни измени на препораките содржани во инвестициското истражување;

в) инвестициското друштво не го претставува инвестициското истражување како тоа да го изработило;

г) инвестициското друштво потврдува дека авторот на истражувањето во врска со изработката на наведеното истражување подлежи на барања идентични на оние предвидени во овој Правилник или има воспоставено политики со кои се регулираат таквите барања.

Општи барања поврзани со услуги на вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, со задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност или спроведување на понуда односно продажба

Член 22

(1) Инвестициско друштво кое врши советување во врска со структурата на капиталот, бизнис стратегии и слични поврзани прашања, како и советување и услуги, кои се однесуваат на спојувања, присојединувања, поделба (статусни промени на друштва) и стекнување на друштва и кое врши услуги на вршење на трансакции и активности за сметка на издавачот на хартиите од вредност потребни за успешна јавна понуда на хартии од вредност, со задолжителен откуп на непродадените хартии од вредност (во понатамошниот текст покровителство на емисија) или спроведување на понуда, односно продажба на финансиски инструменти, пред да прифати овластување за управување со понудата, треба да има воспоставено механизми за известување на клиентот издавач за следното:

а) различните опции за финансирање достапни во друштвото и индикација за висината на трансакциските трошоци поврзани со секоја можност;

б) временскиот распоред и постапката во врска со советувањето за корпоративното финансирање во однос на формирањето на цената на понудата;

в) времето и постапката во врска со советувањето за корпоративното финансирање во однос на пласманот на понудата;

г) детали за инвеститорите на кои друштвото има намера да им ги понуди финансиските инструменти;

д) називите на работните места и одделенија на релевантните лица кои се вклучени во давање совети за корпоративното финансирање во однос на цената и распределбата на финансиските инструменти и

ѓ) механизмите на друштвото за спречување на судир на интереси или управување со судир на интереси до кој може да дојде ако друштвото ги пласира релевантните финансиски инструменти кај своите инвеститори или во сопствената книга за тргување.

(2) Инвестициското друштво мора да има воспоставено централизирана постапка за утврдување и евидентирање на сите операции на друштвото поврзани со покровителство на емисија и спроведување на понудата односно продажбата, вклучувајќи го и датумот на кој друштвото било известено за потенцијалните операции за покровителство на емисија и спроведување на понудата односно продажбата.

Друштвото ги утврдува сите потенцијални судири на интереси кои произлегуваат од другите активности на инвестициското друштво или групацијата и спроведуваат соодветни постапки за управување.

Инвестициското друштво не започнува со извршување на операции поврзани со покровителство на емисија и спроведување на понудата односно продажбата во случаи кога не може да управува со судирот на интереси со помош на спроведување на соодветни постапки за управување.

(3) Инвестициско друштво кое врши услуги на извршување на налози за сметка на клиенти и истражување и кое врши активности на покровителство на емисија и спроведување на понуда односно продажба е должно да обезбеди дека има воспоставено соодветни контроли за управување со потенцијалниот судир на интерес помеѓу тие активности и меѓу неговите различни клиенти за кои се извршуваат тие услуги.

Дополнителни барања поврзани со цените на понудите во врска со издавањето на финансиски инструменти

Член 23

(1) Инвестициско друштво има воспоставено системи, контроли и постапки со цел утврдување или спречување на судир на интереси или негово управување, кој е последица на можните прениски или превисоки цени на издавањето или на учеството на релевантните страни во постапката.

(2) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведува и одржува внатрешни механизми со цел обезбедување дека:

а) со цената на понудата не се дава приоритет на интересите на останатите клиенти или на сопствените интереси на друштвото на начин кој би можел да биде во судир со интересите на клиентот издавач и

б) спречување на ситуација или управување со ситуација во која лицата одговорни за вршење на услуги за клиентите инвеститори на друштвото се директно вклучени во процесот на донесување одлуки за корпоративното финансиско советување на клиентот издавач во врска со цената.

(3) Инвестициското друштво им дава информации на клиентите за начинот на кој се определува препораката во поглед на цената на понудата и поврзаниот временски период.

(4) Инвестициското друштво го советува и соработува со клиентот издавач во врска со стратегијата на заштита или стабилизација која има намера да ја спроведе во врска со понудата, вклучувајќи начин на кој тие стратегии може да влијаат на интересите на клиентот издавач.

(5) Во текот на постапката на понуда инвестициското друштво ги презема и сите разумни мерки со цел информирање на клиентот издавач за движењето на цената на понудата.

Дополнителни барања поврзани со спроведување на понудата односно продажбата

Член 24

(1) Инвестициско друштво кое пласира финансиски инструменти воспоставува, спроведува и одржува ефективни механизми со цел спречување на несоодветно влијание врз препораките за спроведување на понудата или продажбата од какви било постоечки или идни односи.

(2) Инвестициското друштво воспоставува, имплементира и одржува ефективни внатрешни механизми за спречување или управување со судир на интереси што се јавуваат доколку лицата одговорни за давање услуги на клиентите инвеститори на друштвото се директно вклучени во одлучувањето за препораките кои му се даваат на клиентот издавач во однос на распределбата.

(3) Инвестициското друштво не смее да прифаќа надоместоци, провизии, парична и непарична корист освен доколку тие надоместоци, провизии, парична и непарична корист се во согласност со условите од член 79 од Законот.

(4) Следните постапувања се сметаат неусогласени со условите од член 79 од Законот и се сметаат за неприфатливи:

а) распределба направена со цел поттикнување на плаќање на несразмерно високи надоместоци за неповрзани услуги кои ги врши инвестициското друштво, како што се несразмерно високи надоместоци или провизии наплатени од клиентот вложувач или непропорционално висок обем на работење со нормален износ на провизија платена од клиентот вложувач како надомест за примената распределба на емисијата;

б) распределба доделена на лице на повисока извршна или корпоративна функција на постоечки или потенцијален клиент на издавачот, во замена за идна или претходна распределба на работи на финансирање на правни лица;

в) распределба која експлицитно или имплицитно зависи од приемот на идните налози или купувањето на која било друга услуга на инвестициското друштво од страна на клиентот вложувач или кој било субјект во кој клиентот вложувач е лице на раководна позиција.

(5) Инвестициското друштво воспоставува, спроведува и одржува политика на распределба со која се утврдува постапката на изработка на препораки во поглед на распределбата.

(6) Политиката на распределба од став (5) на овој член се доставува на клиентот пред давањето на согласност за вршење на услугата за спроведување на понудата или продажбата.

(7) Со политиката од став (5) на овој член се утврдуваат релевантните информации кои се на располагање во таа фаза, а кои се однесуваат на предложената методологија за распределба на емисијата.

(8) Инвестициското друштво го вклучува клиентот издавач во дијалогот за постапката за спроведување на понудата или продажбата со цел друштвото да ги разбере и земе предвид интересите и целите на клиентот.

(9) Инвестициското друштво е должно да обезбеди согласност од клиентот издавач на својата предложена распределба според видот на клиентот за предметната трансакција во согласност со политиката за распределба.

VI. Водење евиденција и чување на деловната документација

Општи обврски за водење на евиденција на инвестициското друштво

Член 25

(1) Инвестициското друштво е должно да ја води евиденцијата за инвестициските услуги и активности и помошните услуги во согласност со членовите 39 и 40 од Законот и овој Правилник.

(2) Инвестициското друштво е должно целата евиденција и политики и постапки за кои е пропишана обврска за донесување или усвојување со Законот или со подзаконските акти да ги чува во пишана форма, на траен медиум кој ги исполнува следните услови:

а) Комисијата да може во секој момент да пристапи до информациите и да изврши реконструкција на секоја клучна фаза од обработката на секоја трансакција;

б) на едноставен начин да се утврдат сите исправки или други измени и содржината на евиденцијата пред тие исправки или измени;

в) не е можна манипулација или преправка на евиденцијата на било кој друг начин;
г) дозволена е информатичка или било која друга ефективна употреба, кога поради обемот и природата на податоците не е можно да се спроведе анализа на податоците на едноставен начин;

д) мерките на инвестициското друштво се во согласност со обврската за водење на евиденција, независно од технологијата што се користи.

(3) Минималната евиденција која инвестициското друштво е должно да ја води е пропишана со Прилог 1 кон овој Правилник.

(4) Евиденцијата која инвестициското друштво е должно да ја води согласно став (3) на овој член не ги дерогира обврските на инвестициското друштво за водење на евиденција кои произлегуваат од други релевантни прописи.

(5) Инвестициското друштво е должно да обезбеди резервно чување на копија од сите податоци и документација на оддалечена локација, врз основа на сопствена проценка на ризик.

Содржина на евиденцијата за налозите на клиентите и одлуките за тргување

Член 26

(1) Евиденцијата на инвестициското друштво за налозите на клиентите и одлуките за тргување треба да ги содржи најмалку следните елементи:

а) име и презиме и адреса на клиентот за физичко лице или фирма и седиште за правно лице;

б) име или фирма на застапникот, односно полномошникот на клиентот;

в) белешка за купување или продавање;

г) идентификациски број на финансискиот инструмент;

д) единечна цена и количина;

г) природата на налогот, доколку не се работи за куповен или продажен налог;

д) видот на налогот;

ѓ) други податоци и информации за условите и упатствата на клиентот во врска со начинот на извршување на налогот;

е) начин и точно време на прием на налогот или одлуката.

(2) Содржината на евиденцијата од став (1) на овој член подетално е пропишана со Прилог 2 кон овој Правилник.

Содржина на евиденцијата за трансакциите и извршување на налози

Член 27

(1) По извршување на налогот на клиентот или преносот на налогот со посредство на друго инвестициско друштво и добивање на потврда за извршената трансакција, инвестициското друштво е должно да ги евидентира следните податоци:

а) име и презиме и адреса на клиентот за физичко лице или фирма и седиште за правно лице;

б) ден на тргување;

в) време на тргување;

г) белешка за купување или продавање;

д) идентификациски број на финансискиот инструмент;

ѓ) единечна цена, ознака на цената, количина, ознака на количината;

е) име, односно фирма на другиот учесник во трансакцијата;

ж) вкупна цена по единица и количина;

з) вид на трансакцијата, доколку не се работи за трансакција за купување или продавање;

с) податоци за физичкото лице кое ја извршило трансакцијата или кое е одговорно за нејзиното извршување.

(2) Доколку инвестициското друштво врши пренос на налогот на друго лице за извршување, должно е веднаш и без одлагање да ги евидентира следните податоци:

а) име и презиме и адреса на клиентот за физичко лице или фирма и седиште за правно лице чиј налог е пренесен;

б) име и презиме и адреса на клиентот за физичко лице или фирма и седиште за правно лице на кое му е пренесен налогот;

в) условите за пренос на налогот;

г) датум и точно време на пренос на налогот.

(3) Содржината на евиденцијата за трансакциите и извршувањето на налозите подетално е пропишана со Прилог 3 кон овој Правилник.

VII. Посебни услови за воспоставување, водење и одржување ефективна писмена политика за евидентирање на телефонската и електронската комуникација

Евиденција на телефонската и електронска комуникација

Член 28

(1) Снимките од телефонските разговори и содржината на електронската комуникација која инвестициското друштво е должно да ја чува согласно член 41 од Законот се однесуваат на непроменетаевиденција на истата, а опфаќаат и снимки од интерни телефонски разговори и содржината на електронската комуникација што се одвива во рамките на инвестициското друштво, а е во врска со постапувањето со налозите и трансакциите.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, обврската за снимање на интерната комуникација не се однесува на комуникација поврзана исклучиво со позадинските активности во инвестициското друштво.

(3) Водењето на евиденција за телефонските разговори и електронската комуникација се смета за нужен и важен оперативен процес во смисла на член 38 од Законот.

(4) Инвестициското друштво може да предвиди можност за користење на мобилни телефони за активности кои се однесуваат на постапување со налозите на клиентите или тргување за сопствена сметка, само доколку се исполнети во целост следните услови:

а) друштвото ги презело сите разумни чекори за да ги спречи, односно оневозможи телефонската или електронската комуникација која треба да се снима, односно евидентира согласно член 41 од Законот да се одвива преку уреди на кои инвестициското друштво не може соодветно да ги зачува или да ја копира комуникацијата;

б) доколку употребата на мобилни телефони и условите поврзани со нивното користење се изречно предвидени со политиката на друштвото од член 41 став (9) од Законот, вклучувајќи и одредби за постапување во случај на престанок на работниот однос на релевантното лице, губење или кражба на мобилниот апарат;

в) доколку е овозможено податоците кои се снимаат да се чуваат во рокот пропишан со член 41 став (11) од Законот и доколку е обезбеден неодолен пристап до снимката.

(5) Инвестициското друштво води и редовно ажурира евиденција на лицата кои користат опрема во сопственост на инвестициското друштво или во приватна сопственост, чија употреба ја одобрило инвестициското друштво.

Надзор и следење на телефонската и електронската комуникација

Член 29

(1) Инвестициското друштво е должно во согласност со член 41 став (9) од Законот да воспостави механизми кои ќе обезбедат следење на снимањето, односно евидентирањето на трансакциите и налозите, вклучувајќи ја и телефонската и електронската комуникација.

(2) Механизмите од став (1) на овој член треба да бидат соодветни на природата, големината и комплексноста на работењето на инвестициското друштво. Инвестициското друштво е должно да ја докаже соодветноста на механизмите од став (1) на овој член на барање на Комисијата.

(3) Механизмите од став (1) на овој член опфаќаат проверка на исполнувањето на условите пропишани со Законот и овој Правилник најмалку еднаш годишно, особено земајќи ги предвид следните ризици:

а) ризикот од непочитување на одредбите од прописите за забрана на пазарни манипулации;

б) ризикот од преземање на дејствија кои не се во најдобар интерес на клиентот при прием и пренос на налози, извршување на налози за сметка на клиентот или тргување за сопствена сметка;

в) друг поврзан ризик кој како таков е препознаен од контролните функции на инвестициското друштво или надворешниот ревизор.

(4) Критериумите што треба да се земат предвид при одлучувањето за интензитетот и зачестеноста на следењето на телефонската и електронската комуникација вклучуваат, но не се ограничени на следново:

а) обемот и зачестеноста на тргувањето за сопствена сметка;

б) обемот, зачестеноста и карактеристиките на налозите од клиентите направени преку телефонска или електронска комуникација;

в) карактеристиките на клиентот;

г) финансиските инструменти и услуги кои им се нудат на клиентите;

д) моменталните пазарни услови кои се однесуваат на одредени финансиски инструменти.

(5) Надзорот и следењето на телефонската и електронската комуникација во согласност со овој член задолжително опфаќа:

а) проценка на усогласеноста со политиките и постапките воспоставени во согласност со член 41 ставови (9) до (11) од Законот;

б) проценка на соодветноста на политиките и постапките утврдени во согласност со член 41 ставови (9) до (11) од Законот;

в) проценка дали евиденцијата се чува на начин определен со член 41 од Законот и член 25 од овој Правилник, а особено дали евиденцијата е моментално достапна и дали овозможува точна реконструкција на секоја клучна фаза од извршувањето на трансакциите.

(6) Со внатрешните акти на инвестициското друштво, надзорот и следењето на телефонските разговори и електронската комуникација се доделува на една од функциите на внатрешна контрола кои се организирани во согласност со Законот и дел 2 од овој Правилник.

(7) Контролната функција од ставот (6) на овој член составува годишен извештај за извршените контроли и проценки од ставот (5) на овој член, кој го доставува до органот на управување најдоцна до 31 март во тековната година за претходната календарска година. Со интерните акти на инвестициското друштво може да се пропише почесто известување на органот на управување.

(8) Како надзорна мерка од член 135 став (1) алинеја 10, Комисијата може да го задолжи инвестициското друштво почесто да ги подготвува извештаите од ставот (7) на овој член, доколку смета дека е потребно со оглед на утврдените незаконитости или неправилности.

Политика за евидентирање на телефонската и електронската комуникација

Член 30

(1) Инвестициското друштво е должно да воспостави, спроведува и одржува ефективна пишана политика за евидентирање на телефонската и електронската комуникација, соодветна на неговата големина и организација, како и на видот, обемот и комплексноста на неговото работење.

(2) Политиката од став (1) на овој член ги содржи следните елементи:

а) идентификација на телефонската и електронската комуникација, вклучувајќи ги и релевантните интерни телефонски разговори и електронска комуникација, кои потпаѓаат под обврската за евидентирање согласно член 41 од Законот и член 28 став (1) од овој Правилник;

б) пропишување на процедури кои треба да се следат и определување на мерки кои треба да се преземат со цел обезбедување на исполнување на условите од член 41 ставови (3) и (10) од Законот, доколку се појават исклучителни околности и инвестициското друштво не може да снима разговори/комуникации на уреди кои биле обезбедени, прифатени или дозволени од инвестициското друштво. Инвестициското друштво е должно да ги чува доказите за настанување на исклучителни околности и да ги стави на располагање на Комисијата;

в) обврска на органот на управување за вршење на ефикасен надзор и следење на политиките и постапките поврзани со евиденција на телефонската и електронската комуникација на инвестициското друштво.

(3) Со политиката од став (1) се пропишува дека инвестициското друштво е должно да ја чува евиденцијата за телефонската и електронската комуникација, која има обврска да ја води согласно член 41 од Законот и член 28 од овој Правилник, на траен медиум кој овозможува:

а) Комисијата да има брз пристап до информации и реконструкција на клучните фази од извршување на секоја трансакција;

б) едноставно утврдување на корекции или други промени, како и содржината на евиденцијата пред тие корекции или промени;

в) спречување на манипулации или промени на податоците од евиденцијата на друг начин.

(4) Инвестициското друштво е должно периодично да врши проценка на ефикасноста на политиките и постапките на водење на евиденција на телефонската и електронската комуникација и да донесува алтернативни или дополнителни мерки и процедури до степен до кој се неопходни и соодветни. Инвестициското друштво задолжително донесува алтернативни или дополнителни мерки во случај кога прифаќа или дозволува користење на нов медиум за комуникација.

VIII. Преодни и завршни одредби

Член 31

(1) Прилозите од овој Правилник, Комисијата ги објавува на својата веб-страница.

(2) Со денот на примена на овој Правилник престануваат да важат Правилникот за кадровска, техничка и организациона оспособеност за основање и работа на овластено правно лице за вршење услуги со хартии од вредност („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 102/2022) и Правилникот за содржината и начинот на чување на документите и податоците од страна на овластено правно лице („Службен весник на Република Македонија“ бр.6/2007).

(3) Овој Правилник влегува во сила 8 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува со денот на почеток на примена на Законот за финансиски инструменти“.

Бр. 01-623/1
4 октомври 2024 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Северна Македонија
Претседател,
м-р **Нора Алити**, с.р.